

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Здобувач ступеня доктора філософії ІСАЄВ Андрій Миколайович, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Державний університет «Житомирська політехніка» за спеціальністю «Інформаційні системи та технології», працює директором в ІТ компанії OLIMP DIGITAL OÜ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомира, №124/од від 29.04.2026 р. у складі:

Голови разової спеціалізованої ради – Світлани СВІРКО доктора економічних наук, доктора наук з державного управління, професора, завідувача кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Рецензентів – Ірини АБРАМОВОЇ, доктора економічних наук, доцента, професора кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир; Ольги ДЖИГОРИ, доктора економічних наук, доцента, доцента кафедри національної безпеки та правоохоронної діяльності Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Офіційних опонентів – Олени БУЛАТОВОЇ, доктора економічних наук, професора, професора кафедри міжнародних фінансів Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України, м. Київ; Вікторії МАКАРОВИЧ, доктора економічних наук, доцента, професор кафедри обліку і аудиту Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II, м. Берегове.

На засіданні 03 липня 2026 року рада прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» ІСАЄВУ Андрію Миколайовичу на підставі публічного захисту дисертації «Механізм інтеграції фінансових інструментів НАТО у систему економічного забезпечення оборонних потреб України» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано у Державному університеті «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Науковий керівник – Тетяна БАРАНОВСЬКА, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права та правоохоронної діяльності Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який спрямований на обґрунтування теоретико-методичних положень і науково-практичних рекомендацій щодо формування й функціонування механізму інтеграції фінансових інструментів НАТО у систему економічного забезпечення оборонних потреб України. Дисертація виконана державною мовою.

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 4 статті у вітчизняних фахових виданнях; 3 тези доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях:

1. Ісаєв А.М. Передумови інтеграції фінансових інструментів НАТО у систему економічного забезпечення оборонних потреб України. Економіка, управління та адміністрування. 2025. №3(113). С. 152-163.

2. Ісаєв А.М. Принципи формування механізму інтеграції фінансових інструментів НАТОу систему економічного забезпечення оборонних потреб України. Societyand Security. 2025. № 5 (11). С. 110-117.

3. Ісаєв А.М. Світовий досвід формування та використання фінансових інструментів НАТО в системах економічного забезпечення оборонних потреб держав. Економіка, управління та адміністрування. 2025. №2(112). С. 230-237.

4. Ісаєв А.М. Фінансові інструменти НАТО в системі економічного забезпечення оборонних потреб України. Societyand Security. 2025. № 4 (10). С. 94-100.

5. Ісаєв А.М. Елементи цифрової трансформації системи управління оборонними ресурсами України. Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 11-12 грудня 2025 року. Житомир: Житомирська політехніка, 2025. С. 641-644.

6. Ісаєв А.М. Класифікація фінансових інструментів НАТО. Тези Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки. Житомир: Житомирська політехніка, 2025. С. 819-821.

7. Ісаєв А.М. Фінансові інструменти та стратегічна роль єс в розвитку оборонних спроможностей України. Правова політика України: історія та сучасність: матеріали VI Всеукраїнського науково-практичного семінару, 9–10 жовтня 2025 року. Житомир: Житомирська політехніка, 2025. С. 240-242.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. СВІРКО Світлана Володимирівна, доктор економічних наук, доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка». Міністерства освіти і науки України. Без зауважень.

2. БУЛАТОВА Олена Валеріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних фінансів Навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

– обґрунтовуючи трансформацію ролі і місця НАТО у фінансовому забезпеченні оборонних потреб України (п. 2.3), автор демонструє позитивний вплив фінансових інструментів НАТО на розвиток оборонних спроможностей держави. Практична цінність роботи суттєво зросла б за умови оцінки потенційних ризиків надмірної залежності національної системи оборонного забезпечення від ресурсної підтримки та зовнішніх джерел фінансування, а також їх можливого впливу на довгострокову фінансову стійкість сектору безпеки і оборони, оскільки відкритим залишається питання щодо можливих конфліктів між короткостроковими пріоритетами міжнародних донорів та довгостроковими національними цілями розвитку оборонно-промислового комплексу України та потенційного виникнення ефекту витіснення внутрішніх джерел ресурсного забезпечення оборонної сфери;

– аналізу сучасного стану економічного забезпечення оборонних потреб України в умовах повномасштабної війни (зокрема, аналіз динаміки ключових показників фінансування сектору безпеки і оборони, п.2.1) варто було б доповнити дослідженням взаємозв'язку між ресурсним забезпеченням та досягнутим рівнем оборонних спроможностей. Це дозволило б не лише охарактеризувати тенденції фінансування, а й оцінити ефективність використання залучених ресурсів з точки зору їх впливу на розвиток оборонного потенціалу держави, що суттєво посилює б аналітичну складову дисертаційної роботи;

– автор слушно акцентує увагу на ролі цифрової трансформації у забезпеченні ефективності інтеграції зовнішніх фінансових ресурсів та пропонує поглибити шляхом впровадження та використання інтегрованих цифрових інструментів управління ресурсами й логістикою, зокрема систем SAP, DOT-Chain Defence, державних інформаційних систем «Імпульс» та «Майно», (с. 19; с. 151-152), однак в роботі недостатньо досліджується питання кіберзахисту цифрових платформ управління міжнародною оборонною допомогою, ризики інформаційної безпеки та потенційного впливу кіберризиків на ефективність управління оборонними ресурсами, в тому числі, в умовах воєнного стану;

– досліджуючи роль та місце фінансових інструментів НАТО в системі забезпечення оборонних потреб України автор доводить функціональне значення Агенції НАТО з підтримки та закупівель (NSPA), яка виступає критично важливою інституційною ланкою переходу України від епізодичних і переважно двосторонніх форматів допомоги до структурованої моделі довгострокового оборонного забезпечення, що відповідає євроатлантичним стандартам управління ресурсами, підзвітності та ефективності та водночас посилює спроможність України діяти в межах колективної системи безпеки НАТО. Аргументованість такого твердження могла бути підсилена шляхом оцінки економічного ефекту централізованих закупівель в порівнянні з національними процедурами. Крім того, недостатньо висвітлено ризики інституційної фрагментації процесів ресурсного забезпечення оборонної сфери за умови одночасного використання значної кількості міжнародних фінансових механізмів;

– запропонована функціональна схема системи економічного забезпечення оборонних потреб України (с. 152-3163) є комплексною, логічно побудованою та дозволяє розглядати оборонне забезпечення як цілісну багаторівневу систему, в якій усі функціональні компоненти перебувають у стані постійної взаємодії. Однак, її практична цінність та готовність до реалізації могла би бути підвищена через деталізацію механізмів координації між органами державної влади, суб'єктами оборонно-промислового комплексу та міжнародними партнерами у процесі реалізації запропонованої моделі.

3. МАКАРОВИЧ Вікторія Костянтинівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри обліку і аудиту Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

- в роботі запропоновано визначення поняття «економічне забезпечення оборонних потреб» (с. 17) як цілісної багаторівневої системи формування, відтворення, розподілу та використання економічних ресурсів, спрямованої на перетворення фінансових, матеріально-технічних і людських факторів у оборонні спроможності, результативність якої визначається ступенем узгодженості фінансово-бюджетних, виробничо-технологічних, матеріально-технічних, логістичних та інституційних компонентів у межах єдиної економічної логіки стратегічного управління обороною. Запропонований підхід є комплексним та таким, що фактично розширює межі традиційного розуміння економічного забезпечення оборони, в цьому контексті доцільно було б проаналізувати його співвідношення з такими категоріями як «оборонно-ресурсне забезпечення», «воєнно-економічне забезпечення» та «фінансове забезпечення оборони», що дозволило б чіткіше окреслити межі запропонованого понятійного апарату;

- в процесі формування теоретико-методологічної основи дослідження механізму інтеграції фінансових інструментів НАТО у систему економічного забезпечення оборонних потреб України автором здійснено ґрунтовний бібліометричний аналіз на основі даних Scopus, Web of Science, Google Trends та мережових карт VOSviewer та використано дані Google Trends як безапелляційне підтвердження актуальності обраної тематики. Разом з тим дискусійним видається аргумент на користь підтвердження актуальності наукової проблематики переважно через динаміку пошукових запитів користувачів мережі Інтернет. Пошукова активність відображає передусім суспільний інтерес до проблеми, однак не завжди може виступати достатнім критерієм оцінки наукової значущості дослідження;

- у п.1.3 автором здійснено аналіз світового досвіду використання фінансових інструментів НАТО в системах економічного забезпечення оборонних потреб держав-членів і партнерів Альянсу. Разом із тим, наукова цінність дослідження могла б бути посилена шляхом більш глибокого порівняльного аналізу досвіду країн, які впродовж останніх десятиліть стандартів НАТО (зокрема держав Центральної та Східної Європи). Такий підхід дозволив би більш аргументовано визначити можливості та обмеження імплементації окремих механізмів в українських умовах. Крім того, в роботі доцільно розмежувати фінансові інструменти держав-членів НАТО, партнерів Альянсу та країн ЄС;

- високо оцінюючи логічність та комплексність запропонованої концептуальної схеми економічного забезпечення оборонних потреб України в умовах інтеграції фінансових і матеріально-технічних інструментів союзників (рис. 3.2.), варто зауважити, що її наукова та практична цінність зросла б за умови демонстрації можливостей її адаптації до післявоєнного періоду або до умов часткового (чи суттєвого) скорочення міжнародної допомоги;

- автор переконливо обґрунтовує необхідність узгодження фінансових інструментів НАТО з національними механізмами оборонного планування, бюджетування та управління ресурсами. Однак, у роботі недостатньо уваги приділено питанням розроблення системи кількісних індикаторів та критеріїв оцінювання результативності запропонованого механізму інтеграції. Запровадження відповідного набору показників дозволило б здійснювати моніторинг ефективності використання міжнародної фінансової допомоги, оцінювати рівень досягнення поставлених цілей та підвищити практичну придатність запропонованих рекомендацій.

4. АБРАМОВА Ірина Вячеславівна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

- автором обґрунтовано концептуальні засади механізму інтеграції фінансових інструментів НАТО у систему економічного забезпечення оборонних потреб України. Водночас у роботі доцільно було б більш чітко деталізувати систему кількісних та якісних критеріїв оцінювання результативності такого механізму, зокрема показників ефективності трансформації зовнішньої фінансової підтримки у конкретні оборонні спроможності;

- у дисертації проаналізовано фінансові інструменти НАТО та Європейського Союзу, а також їх роль у підтримці оборонних потреб України. Разом із тим, з огляду на різновекторний характер міжнародної допомоги, доцільно було б чіткіше розмежувати фінансові інструменти НАТО, двосторонню підтримку держав-членів Альянсу та інструменти ЄС, визначивши межі їх взаємодії, дублювання і взаємодоповнення у національній системі оборонного фінансування;

- автором запропоновано функціональну структуру системи економічного забезпечення оборонних потреб України в умовах інтеграції фінансових інстру-

ментів НАТО, що є важливим науково-практичним результатом. Водночас практичну цінність дослідження можна було б посилити шляхом глибшої емпіричної апробації запропонованої моделі на прикладі окремих оборонних програм, закупівельних процедур або напрямів цифровізації управління оборонними ресурсами.

5. ДЖИГОРА Ольга Миколаївна, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри національної безпеки та правоохоронної діяльності Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України.

Є зауваження, зокрема:

- у дисертації детально проаналізовано структуру та динаміку економічної підтримки оборонних потреб України з боку НАТО і ЄС. Водночас доцільно було б більш детально дослідити співвідношення та підходи економічної та безпекової підтримки України з боку ЄС і НАТО, яка має безпрецедентний масштаб та еволюціонувала від точкових програм реформ до прямих багатомільярдних траншів і скоординованих закупівель озброєння;

- у дослідженні визначено роль і місце фінансових інструментів НАТО у системі економічного забезпечення оборонних потреб України. Водночас доцільно було б більш деталізовано та розгорнуто описати їх вплив на економічне забезпечення оборони України, а саме у контексті інституційної трансформації, економії державного бюджету та довгострокової стійкості;

- враховуючи євроінтеграційний шлях розвитку України, що стала важливим учасником європейського регіонального безпекового комплексу, варто було б визначити площину та напрями взаємодії в контексті стратегічного партнерства ЄС та НАТО. Це посилює аргументацію висновків щодо трансформації безпекової системи України та визначення відповідних вимірів співробітництва у площині існуючого глобального та регіональних порядків;

- у третьому розділі розроблено рекомендації щодо формування механізму інтеграції фінансових інструментів НАТО у систему економічного забезпечення оборонних потреб України. Водночас окремі запропоновані заходи його реалізації потребують деталізації з точки зору часових горизонтів їх впровадження та джерел фінансового забезпечення оборонних потреб України.

Результати відкритого голосування:

«За» – п'ять членів ради.

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Ісаєву Андрію Миколайовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової
спеціалізованої
вченої ради**

Світлана СВІРКО

Підпис Світлани
Засвідчую:
Президент з КТ
та разової президиуму
Андрія Мороз

